

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

МАТЕРІАЛИ
ІV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ІV міжнародної науково-практичної конференції 5 – 8 жовтня 2016 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2016. – 318 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – к.е.н., доцент, директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ
Редакційна колегія:

Савенко І.І. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., доц., Купріна Н.М. – к.е.н., доц., Агеева І.М. – к.е.н., доц., Рогатіна Л.П. – к.с.н., доц.

Тези доповідей додаються за оригіналами
рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за
зміст та сутність наданих матеріалів

37.	РОЛЬ ТРУДОВОЇ АДАПТАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ У ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ВІТЧИЗНЯНОГО ПІДПРИЄМСТВА	234
	Козак К. Б.	
38.	ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	238
	Карпінська Г.В.	
39.	АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	245
	Баранюк Х.О.	
40.	ВЛАСНА ТА ОБ'ЄДНАНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ: АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ	250
	Купріна Н.М.	
41.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ПІДХОДИ ДО ЇЇ ВИЗНАЧЕННЯ	256
	Мащтакова І.О.	
42.	МОДЕЛЬ ДИНАМІЧНОЇ АНАЛІТИЧНОЇ СТРУКТУРИ РЕСУРСО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	260
	Бондаренко С.А.	
43.	ОСОБЕННОСТИ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО ВОСПРИЯТИЯ РОЗОВЫХ ВИН	266
	Брайко М.Г.	
44.	СУЧАСНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТІВ ПРОСУВАННЯ	273
	Гордієнко Л.Л., Відоменко І.О.	

45.	СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ – ШЛЯХ ДО УСПІШНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА	280
	Дьяченко Ю.В.	
46.	РУРАЛЬНИЙ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ	286
	Павлов О. І.	
47.	ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ МАКРОФАКТОРІВ НА СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ	293
	Агеева І.М.	
48.	АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	296
	Ступницька Т.М.	
49.	ПЕРСПЕКТИВНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	301
	Савенко І.І., Седікова І.О.	
50.	ВІДМІНА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ: ПРОГНОЗИ ДЛЯ БІЗНЕСУ ТА НАСЛІДКИ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ	305
	Кулаковська Т.А.	
51.	МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	311
	Мардар М.Р., Устенко І.А., Кручек О.А.	
52.	АКТУАЛЬНІСТЬ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЕКСПОРТНОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ	316
	Арбузов І.Д.	

ВЛАСНА ТА ОБ'ЄДНАНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ: АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ

Купріна Н.М., к.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій

Сучасні тенденції стану та розвитку підприємств, в тому числі харчової промисловості, потребують нових підходів до забезпечення ефективності їх функціонування та конкурентоспроможності, що пов'язано й з достатньо високою конкуренцією на внутрішньому ринку України є при падінні грошових доходів населення, а виходу на зовнішні ринки не сприяє процеси нетарифного та тарифного регулювання іноземними країнами та складний процес сертифікації якості харчової продукції та сировини для її виробництва. Одним з механізмів такого забезпечення збереження вітчизняного виробника та ефективного його функціонування є трансформація діяльності та окремих її видів за допомогою імпаритетної реструктуризації підприємств, що базується на принципі імпаритету [1, с. 117-118; 2].

Ступень трансформації діяльності підприємства залежить від ефективності функціонування в сучасний момент, поставлених цілей та стратегії його розвитку, а також від економічної ефективності такої трансформації після її здійснення. Економічна ефективність – результативність економічної діяльності, економічної програми та заходів, яка характеризується відношенням отриманого економічного ефекту, результату до витрат факторів, ресурсів, що обумовлюють отримання цього результату, досягнення найбільшого об'єму виробництва з використанням ресурсів певної вартості [3]. Різним аспектам

ефективності функціонування підприємств та її оцінювання присвячені праці вітчизняних та зарубіжних вчених, таких як Б.В. Буркинський, Н.Й. Басюркіна, А.І. Бутенко, Б.І. Валуєв, Е.Е. Вершигора, С.Ю. Вігуржинська, Д.А. Горовий, Л.В. Дейнеко, К.С. Дойчева, Н.Л. Зайцев, Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Гончарук, І.І. Грузнов, А.Г. Зогородній, Н.В. Каткова, О.В. Коновалова, А.С.Когут, Є.В. Лазарева, В.М. Лисюк, І.І. Мазур, В.Д. Шапиро, Н.Г. Ольдерогге, І.А.Маркіна, О.В. Михайленко, Г.В. Осовська, В.І. Осипов, П.В. Осипов, О.І. Павлов, І.В. Петрова, Т.А. Сініцина, Н.Г. Слободян, Е.А. Смірнов, Т.М. Ступницька, О.Л. Устенко, Л.М. Христенко, Л.М. Чернилевський, А.В. Шегда та ін., але питання забезпечення ефективності діяльності, конкурентоспроможності підприємства є актуальними для підприємств харчової промисловості в сучасних умовах економічного розвитку.

Для проведення трансформації діяльності підприємства необхідно визначити ряд понять, а саме «господарська діяльність підприємства», «власна діяльність підприємства», «об'єднана діяльність підприємства», «дезінтегрована діяльність підприємства».

Проведене дослідження, з метою оцінювання ефективності діяльності суб'єктів господарювання – підприємств та їх об'єднань, як до трансформації їх діяльності, так й після, дозволило визначити дані категорії [4, с. 91-93]:

– «господарська діяльність підприємства» – діяльність суб'єкта господарювання, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку, охоплює власну та

об'єднану діяльність підприємства та структурується за окремими її видами;

– «власна діяльність підприємства» – самостійна діяльність суб'єкта господарювання без здійснення її об'єднання або окремих видів з іншими суб'єктами господарювання, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку;

– «об'єднана діяльність підприємства» – діяльність суб'єкта господарювання, яка базується на її об'єднанні або окремих видів з іншими суб'єктами господарювання, що здійснюється для досягнення більших економічних і соціальних результатів ніж при здійсненні власної діяльності підприємства та з метою одержання більшої величини прибутку;

– «дезінтегрована діяльність підприємства» – діяльність суб'єкта господарювання, який вийшов з об'єднання діяльності або окремих її видів з іншими суб'єктами господарювання у зв'язку з не досягнення більших економічних і соціальних результатів ніж при здійсненні власної діяльності підприємства або з інших причин.

Для оцінювання ефективності діяльності підприємств необхідно визначити систему показників, як самого підприємства, так і об'єднань підприємств (розроблено та сформовано нами [5, с.21-23], и проведення їх економічного аналізу, ведення якісного моніторингу ефективності діяльності, її регулювання, що повинна оцінювати не тільки власну діяльність такого підприємства та окремих її видів з урахуванням не тільки ефективності виробництва продукції, але й виконаних робіт та наданих послуг, фінансової, інвестиційної та іншої звичайної діяльності (наприклад,

харчового туризму, що сприяє забезпеченню збільшення грошових доходів підприємства, просування продукції на ринок, збільшення її популярності та продажів, а також її експортну складову) а також й об'єднану діяльність – участь даного підприємства в агропромисловому об'єднанні, тобто ефективність всій його господарської діяльності. Такий підхід до оцінювання діяльності підприємства потребував уточнення складових даних показників, наприклад, визначення сутності категорій «затрати», «доходи», «прибуток» тощо та їх структурування [4, с. 90, 9; 5, с. 21-23], наприклад:

– «повні затрати господарської діяльності» – це сукупність затрат від власної та об'єднаної діяльності суб'єкта господарювання, які обліковуються за окремими її видами. В разі відсутності об'єднаної діяльності суб'єкта господарювання повні затрати господарської діяльності дорівнюють повним затратам від власної діяльності суб'єкта господарювання;

– «затрати від об'єднаної діяльності» – це сукупність затрат від об'єднаної діяльності за даний звітний період суб'єкта господарювання з іншими суб'єктами господарювання з метою отримання більшого економічного ефекту, які обліковуються за окремими її видами;

– «затрати від власної діяльності» – це сукупність затрат від відокремленої діяльності суб'єкта господарювання без створення діяльності або окремих її видів з іншими суб'єктами господарювання за даний звітний період, які обліковуються за її видами;

– «конверсійні затрати» – це затрати на обробку сировини для перетворення його в готовий продукт (вклад підприємства при виробництві продукції, робіт)

– «матеріальні затрати» – це сукупність затрат на виробничі запаси, які використані в діяльності підприємства за даний звітний період, які придбані у суб'єктів господарювання, що не мають спільної об'єднаної діяльності або окремих її видів з даним суб'єктом господарювання.

Таким чином, проведене дослідження показало:

– ефективність господарської діяльності підприємств, зокрема харчової промисловості, в сучасних умовах зміни зовнішнього середовища, способи і можливості досягнення найкращих результатів для кожного із підприємств даної галузі підлягає постійному моніторингу діяльності та змін для забезпечення і підвищення конкурентоспроможності, ефективності їх функціонування, для чого необхідно застосування комплексу заходів, як трансформації їх діяльності; які дозволяють адаптувати промислові підприємства до нових умов зовнішнього і внутрішнього середовища та ефективності їх функціонування;

– з метою управління та оцінювання ефективності діяльності підприємства обґрунтовано та уточнено понятійний апарат категорій, таких як «господарська діяльність підприємства», «власна діяльність підприємства», «об'єднана діяльність підприємства», «дезінтегрована діяльність підприємства» та ін.;

– обґрунтовано формування системи оцінювання ефективності діяльності підприємств та їх об'єднань, яка охоплює не тільки власну діяльність такого підприємства та окремих її видів, але й оцінює ефективність функціонування кожного з сукупності підприємств, які формують агропромислове формування, та діяльність об'єднання в цілому.

Література

1. Соціо-еколого-економічний розвиток агропродовольчої сфери України в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх розв'язання: монографія / авт.: кол.: О.І. Павлов, К.Б. Козак, Д.Ф. Крисанов [та ін.] ; за ред. О.І. Павлова. – Одеса: Астропринт, 2015. – 512 с.
2. Куприна Н.М. Трансформация деятельности как структурный компонент реструктуризации промышленных предприятий Украины / Н.М. Куприна // Социально-экономические явления и процессы: Международный научно-теоретический и прикладной журнал. – Тамбов: Тамбовский государственный ун-т им. Г.Р. Державина, 2012. – №11. – С.145-146.
3. Экономический словарь [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.smoney.ru/glossary/econ_dict/экономическая_эффективность.
4. Куприна Н.М. Сучасний управлінський облік: особливості організації забезпечення ефективності та конкурентоспроможності функціонування суб'єктів господарювання / Н.М. Куприна // Науково-методичні аспекти обліково-аналітичної системи підприємства: [монографія] / [В.В.Немченко, Ф.А.Трішин, Л.В.Іванченкова, ін.]; за ред. д.е.н., проф. В.В. Немченко; ОНАХТ, – Одеса: Фенікс, 2016. – С.88-95.
5. Куприна Н.М. Ефективність діяльності підприємств та їх об'єднань: аналіз, моніторинг, забезпечення / Н.М.Куприна // Економіка харчової промисловості: щоквартальний науковий журнал. – 2016. – Т.8. – Випуск 1. – С. 19-25.